

नवीन आज्ञाहिक

वर्ष ३९

अंक ३२

२०७७ साल फागुन २३ गते आइतवार (7 Mar 2021 Sunday) मूल्य रु. ७/-

यस अंक भित्र - पृष्ठ २ मा : निर्माणदेखि सेवा ... पृष्ठ ३ मा : उपचार खर्च जुटाउन ... पृष्ठ ५ मा : डाका र जालसाज मुद्दामा ... पृष्ठ ५ मा : चीनले अरब लिगलाई ...

राष्ट्रिय महिला एवं पुरुष आइएमई संचालक सम्पर्कविहीन भारोत्तोलन प्रतियोगिताको भएपछि पीडितहरु विचल्लीमा सम्पूर्ण तयारी पुरा

राजविराज/राजविराजमा हुने प्रथम देवसन्दर स्मृति कप राष्ट्रिय महिला एवं पुरुष भारोत्तोलन प्रतियोगिताको सम्पूर्ण तयारी पुरा भएको छ।

यहाँ फागुन २९ गतेदेखि हुने उक्त प्रतियोगिताको तयारी बारे शनिवार भारोत्तोलन संघ सप्तरीमा पत्रकार सम्मेलनको आयोजना गरी सो जानकारी दिएको हो।

भारोत्तोलन संघ सप्तरीका अध्यक्ष महेश प्रसाद यादवले प्रतियोगितामा सात वटै प्रदेशका साथै, सेना, सशस्त्र र नेपाल प्रहरीका तीनवटै विभागिय टिमको सहभागिता रहने जानकारी दिए।

कुल १ सय २५ खेलाडी सहभागी रहने प्रतियोगितामा महिला खेलाडीको संख्या ४० देखि ५० सम्म रहने उनले बताए।

प्रतियोगितामा विभिन्न तौल समुहमा महिला र पुरुष तर्फ ३५/३५ खेलमा प्रतिस्पर्धा हुनेछन्। यस्तै प्रतियोगिताको प्रदेश २ का समाजिक विकास मन्त्री नवल किशोर साहले उद्घाटन गर्ने तय भएको संघका सचिव गोपाल गुप्ताले जानकारी दिएका छन्।

बाँकी पाँच पृष्ठमा

राजविराज/विदेशमा आफन्तले कमाएर पठाएको विभिन्न व्यक्तिको करोडौ रुपैया लिएर आइएमई संचालक सम्पर्कविहीन भएपछि अहिले पीडितहरु विचल्लीमा परेका छन्।

राजविराज उस्थित गजेन्द्र चौकमा कपडा पसलका साथै आइएमईको शाखा समेत संचालन गर्दै आएका सुनिल सिन्धी र उनका दाई संजय सिन्धी एक सातादेखी करोडौ रकम लिएर सम्पर्कविहीन भएका छन्।

यता आइएमई संचालक

दाजुभाई सम्पर्क विहीन भएपछि जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीमा उजुरी दिनेहरुको ओइरो लागेको छ।

जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रवक्ता एवं डिएसपी भुवनेश्वर साहका अनुसार विहीबारसम्ममा १६ जनाले सिन्धी दाजुभाई विरुद्ध भण्डे ७६ लाख रुपैया लिएर भागेको भन्दै ठाडो उजुरी दिएका छन्।

उक्त उजुरी उपर छानिवन

तथा फरार रहेका सिन्धी दाजुभाईको खोजिकार्य जारी रहेको बताउदै उनले सबै पीडितको संख्या यकिन गरिसके पछि अनुसन्धानलाई अझ फराकिलो र तिब्र बनाउदै लिग्ने बताए।

फरार रहेका सिन्धी दाजुभाई आफ्नो परिवारसहित नाममा बाँकी पाँच पृष्ठमा

लकडाउन अथवा निषेध आदेश रहेदा वा हटेपनि कोरोना संक्रमणको जोखिम कायम छ, सर्कर रहौं, सुरक्षित बनौं

कोरोना भाइरस सजिलै सर्वे मुख्य तीन अवस्थाहरु

कोभिड-१९ बाट जोगिन तीन 'भ' बारे जानकारी राखौं

भिडभाड हुने स्थान

जहाँ धेरै मान्छेहरु जम्मा भएका हुन्छन्

भौतिक दूरी कम हुने स्थान

जहाँ नजिक बसेर वार्तालाप गर्नुपर्ने हुन्छ

भेन्टिलेशन नभएको स्थानहरुबाट टाढा रहौं, कोरोनाबाट बचौं

यी तीनवटै अवस्थाको मिलाप हुने स्थानमा कोरोना संक्रमणको जोखिम अत्यन्त उच्च हुन्छ

भिडभाड, भौतिक दूरी कम हुने र भेन्टिलेशन पर्याप्त नभएका स्थानहरुबाट टाढा रहौं, कोरोनाबाट बचौं

तपाईंले अपनाउनु पर्ने सावधानीहरु

भिडभाड हुने स्थानमा नजाउने तथा भौतिक दूरी कायम नहुने सांझो स्थानहरुमा सकेसम्म कम समय ब्यति गर्ने।

सार्वजनिक स्थानमा तरैव कमीमा दुरु मिटर भौतिक दूरी कायम गर्ने।

पर्याप्त दोहोरो हावा प्रवाहक निमित द्वारा तथा तोकाहरु स्कुल राख्नी।

हात संैव साबून यानीले थोङ्गौं भौतिक दूरी आवश्यक तथा लोकाले पाँच हाँचिँड गर्ने हुने स्थानमा अनिवार्य नाक तथा मुख छोप्रे बानी रुपमा मास्कको प्रयोग बसाउने गर्ने।

साधारण लक्षण माल भएमा घरमै बसौं, आवश्यक परेमा अस्पताल जाओं

दुनिया लाल यादव
नि.कार्यालय प्रमुख
निमित कार्यालय प्रमुख

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

सम्पादकीय

यूवालाई प्रेरित गरौं

यूवा जनशक्ति यस्तो शक्ति हो जसले चाहेमा कुनै पनि असभ्बव काम सभ्बव हुनजान्छ। टोल, समाज, गाउँ, नगर वा राष्ट्र निर्माणको विकासमा यूवा जनशक्तिलाई परिचालन गर्न सकिए त्यो फलदायी हुनजान्छ। विकास भन्ने वित्तिकै भौतिक संरचनालाई मात्र नसमिक्त त्यस बाहेक अन्य कामलाई सम्भनु पर्दछ। जनचेतना, जनजागरण, शिक्षा लगायतका कार्यमा यूवालाई परिचालन गर्न सकेमा त्यसको शतप्रतिशत नतिजा आउने कुरामा विश्वास गर्न सकिन्छ।

सामाजमा कुनै पनि परिवर्तनका लागि यूवाहरु शक्ति नै अहिलेको उत्तम विकल्प हो। उनीहरुको जोश, जागर र महिनेतले सामाजिलाई परिवर्तन गर्न सक्ने ताकत छ। तर, अहिले यूवाहरुलाई राजनैतिक दलहरुले आफ्नो स्वार्थपूर्तीका लागि आन्दोलनमा प्रयोग गर्ने गरेको पाइन्छ।

यूवा जनशक्तिलाई उचित प्रशिक्षण दिएर कुनै सीपमुलक कार्यमा लगाउन सकिए समाज परिवर्तनको सम्बाहक हुनसक्छन्। तसर्थ यूवाहरु परिवर्तनको एउटा सम्भावक रहेकाले उनीहरुको योग्यता, दक्षता अनुसार काम दिलाउनेप्रति राज्य गम्भीर हुनु आवश्यक छ।

पुरानो रोगको उपचारका लागि सम्पर्क गरौं।

होमियोप्याथिक रिसर्च इन्स्टिच्युट

डा. सुशील मोहन दास

(बी.एच.एम.एस)

सिरहा रोड, राजविराज फोन : ०११-५२९९६८

केवलसिंह भुल

विगत एक वर्षदेखि विश्व नै कोभिड-१९ महामारीसँग जुधिरहे को छ। महामारी रोकथाम र व्यवस्थापनको लडाई चलिरहेदा नेपाल लगायत विश्वभरि नै नयाँनयाँ छलफल र वहस भइरहे का छन्। महामारीपछि नेपालमा स्वास्थ्य संरचना, प्रविधि, जनशक्ति, दरबन्दी निर्माण र परिपूर्ति जस्ता कुराहरु सरोकारवालाको चासो र चिन्ताको विषय बनेका छन्।

विश्वका धेरै मुलुकमा कोरोना महामारीको भोगाइ र अनुभव पछि आ-आफ्नो स्वास्थ्य प्रणालीलाई पुनः-सुदृढीकरण कसरी गर्ने, वर्तमानकै पद्धतिले भविष्यमा आउने चुनौती, अहिलेकै तयारीले दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्न सकिन्छ/सकिदैन भन्ने विषयमा वहस भइरहेका छन्।

अन्य मुलुकमा जस्तै नेपालमा पनि प्रभावकारी नीति, योजना र कार्यक्रम बन्नु र कार्यान्वयन हुनुपर्ने कुरामा कसैको दुई मत हुन सक्दैन। सरकारले बनाउने नयाँ नीति तथा कार्यक्रम हो स. वा महामारीसँग जुद्धाको चुनौतीका विषयमा स्वास्थ्य क्षेत्रका

जानकार, चिकित्सा क्षेत्रमा राष्ट्रिय तथा अन्तर्राष्ट्रिय स्तरमा कार्यरत विभिन्न स्वास्थ्य पेसाकर्मीले आफ्नो अनुभव, ज्ञान र सिपको आधारमा राय-सुझाव र मार्गदर्शन दिइरहेका छन्।

कोरोना विपत्तिपछि त स्वास्थ्य क्षेत्रमा आबद्ध पेसाकर्मी मात्रै नभएर गैरस्वास्थ्यसँग सम्बन्धित व्यक्ति तथा नीति निर्माता र योजनाविद अनि राजनीतिक नेतृत्वको पनि चासो र प्राथिमिकताको विषय भएको छ, मुलुकको जनस्वास्थ्य र स्वास्थ्य प्रणाली।

स्वास्थ्यमा लगानी वृद्धिका लागि विश्व स्वास्थ्य संगठनको मान्यता अनुरुप कुल बजेटको कम्तीमा पनि १० प्रतिशत पुऱ्याउनुपर्ने विषयमा वहस सुरु भएको छ। यस्तै स्वास्थ्यका नीति तथा कार्यक्रमको उपलब्धि, औचित्य र हासिल गरिएका प्रगतिको सुनिश्चितता, स्वास्थ्य नीति २०७६ कार्यान्वयन, स्वास्थ्य सरचना तथा जनशक्ति व्यवस्थापनबाटे छलफल भइरहेका छन्।

त्यसैगरी स्वास्थ्य संरचना विकास, लगानी वृद्धि, स्वास्थ्यमा हासिल भएका उपलब्धिलाई यथावत् राजनीति राजनीति तयारी, स्वास्थ्य संस्था स्थापना, स्वास्थ्य उपकरण जस्ता कुरामा पनि घनीभूत वहस भइरहेको अवस्था छ। यसलाई स्वागतयोग्य कदम मान्युपर्छ।

कम्तीमा पनि हिजो उपेक्षा गरिएका क्षेत्रमा स्वास्थ्यदेखि गैरस्वास्थ्य क्षेत्रका सबै पेसाकर्मी र विज्ञले प्राथिमिकता दिएर छलफल गर्दैछन्। अब स्वास्थ्यमा वैज्ञानिक लगानी र परिवर्तनको

छलफल चल्दैछ। कतिपयले यो महामारीले दिएको चुनौती एउटा अवसर भएर आएको भनेर व्याख्या गरिरहेका छन्।

यसरी मुलुकभरि स्वास्थ्य प्रणालीलाई सुधार, रूपन्तरण र विकसित तुल्याउन वहस र तयारी हुनु सुखद अवसर पनि हो। यही बेला हो, स्वास्थ्य प्रणालीलाई सकारात्मक परिवर्तनको बाटोमा लिएर जाने, स्वास्थ्य क्षेत्रका विकृति र विसंगतिको अन्त्य गर्ने र देशको स्वास्थ्य प्रणालीलाई प्रभावकारी, गतिशील र प्रगतिशील बनाउदै लैजाने।

तर, यति कुरा गरेर र कार्यक्रम ल्याएर मात्रै हाम्रो हेत्य सिस्टममा सोचे जस्तो प्रगति र विकास हुदैन। केही कुरा समेटिन र प्राथिमिकता दिनपर्ने, केही गम्भीर भएर वहस गर्नुपर्ने मुद्दाहरु बाँकी नै छन्। अभै त्यस्ता कारण छन्, जसले हाम्रो देशको स्वास्थ्य प्रणालीलाई विफल तुल्याइरहेका छन्।

विगतमा स्वास्थ्यकर्मी एकजुट भएर साभा योगदानको रूपमा हासिल गरेका स्वास्थ्य उपलब्धि उल्लेख छन्। मातृ मृत्युदर, बाल मृत्युदर, शिशु मृत्युदर उल्लेखनीय रूपमा घटेका छन्। पोषण अवस्थामा प्रगति गर्दै पोलियो उन्मुलन, क्षयरोग, दादुरा लगायतका थुप्रै संक्रमक रोगहरुको न्यूनीकरण तथा रोकथाममा प्रगति देखिएको छ। यसलाई निकै ठूलो सफलता मान्युपर्छ।

तर, अहिले स्वास्थ्यकर्मीमा एकता हैन विभाजित मानसिकता छ। राज्यको उपेक्षाबाट निराश छन्। स्वास्थ्यकर्मीका वीचमा पेसागत एकताभन्दा पनि कहिले

चिकित्सक र जनस्वास्थ्य, कहिले स्वास्थ्य शिक्षा र जनस्वास्थ्य समूह, कहिले पारामेडिक्स र नर्सिङ त कहिले हेत्य असिस्टेन्ट र सिअहेव तथा कहिले ऐलोपेथी र आयुर्वेद लगायत फरकफरक कित्तामा उभिएर एक अर्कोबीच आरोप-प्रत्यारोप चल्ने गरेको छ।

कहिले कनिष्ठ र वरिष्ठ त कहिले क्षमता र योग्यताबाटे एक अर्कोलाई नकारात्मक तरिकाले तुलना गर्न थालिएको देखिन्छ। एकले अर्कोको खेदो खन्ने, मानमर्दन गर्ने, एउटाले अर्काको अस्तित्व नै देखन नचाहने कहिले अवस्था सिर्जना भएको छ। यो राम्रो संकेत होइन।

एकातप स्वास्थ्यकर्मीका वीचमा विभाजन र दुन्दका समस्या छन् भने अर्कोतिर चिकित्सक एवं स्वास्थ्यकर्मीले न्यून सेवा र तलबमा काम गरिरहनु परेको छ।

राज्यले पनि उनीहरुको योगदानको कदर गर्नुको साटो चिकित्सकीय पे साको संबेदनशीलता नबुझी अरु प्रशासन सेवाका कर्मचारीलाई नै जस्तो व्यवहार गरिरहेको छ। सरकारले गरेका अवैज्ञानिक समायोजन नीति तथा निर्णयले आफूहरुलाई अन्याय भएको भन्दै चिकित्सक तथा स्वास्थ्यकर्मीले सरकारसमक्ष बारम्बार आफ्ना मुद्दा राख्दा पनि नसुनिदिँदा आफूलाई उपेक्षा गरिएको महसुस गरिरहेका छन्।

स्वास्थ्य सेवा दिने क्रममा हुने आक्रमणले आफूहरु असुरक्षित भएको र नयाँ ऐनमा भएको कानुनी व्यवस्थाले काम गर्न असजिलो भइरहेका गानासा पनि स्वास्थ्यकर्मीले गर्दै आएका छन्।

बाँकी पाँच पृष्ठमा

काँग्रेसले नेकपा दाहाल-नेपाल पक्षसँग सहकार्य गर्ने !

अविश्वास प्रस्तावको समर्थनमा जानु नै आफ्नो

धारणा रहेको उल्लेख गरे।

अस्पतालका अध्यक्ष डा.

अनिल भाको अध्यक्षतामा

आयोजित उद्घाटन

समारोहमा प्रतिनिधिसभा

सदस्य तेजुलाल चौधरी,

राष्ट्रियसभा सदस्य शेखर

कुमार सिंह, तिलाठी कोइलाडी

गाउँपालिकाका अध्यक्ष

सतिशकुमार सिंह, बडा अध्यक्ष

दिनेश्वर मिश्र, पूर्वसासांद

सुरेन्द्र यादव, रन्जित कर्ण,

रन्जु ठाकुर, काँग्रेस महासमिति

सदस्य नागेन्द्र भा, नेपाल

परिवार नियोजन संघका

उपाध्यक्ष अजित मिश्र पप्पु लगायतको पनि उपस्थिति

रहेको थियो।

कार्यक्रममा अस्पतालका

लागि निशुल्क जग्गादान गर्ने

शैलेन्द्र कुमार भा, सुगानन्द भा, रविनाथ

भालगायतकालाई प्रमुख

अतिथि कोइलालालारा सम्मान

'आफूलाई सुरक्षित र असुरक्षित ठाने ती प्रधानमन्त्रीहरू'

शिवजी श्रेष्ठ

यदि ममाथि कुनै शारीरिक हमला नै भयो वा मेरो ज्यान तलमाथि भइहाल्यो भने पनि कुनै अनौठो नमान्नु होला,' प्रधानमन्त्री केपी शर्मा ओलीले सोमवार पोखराको सार्वजनिक मञ्चबाटे आफूमाथि खतरा रहेको बताए।

प्रधानमन्त्रीको उक्त भनाईपछि सुरक्षा निकाय भित्र मात्र हैन बाहिर पनि एक किसिमको तरंग देखियो। हिजो खतरासँग खेलेका पूर्वसरकार प्रमुखलगायत पूर्वउच्च सुरक्षा अधिकारीका सुरक्षा घेरा साँघुन्याउने निर्णय गरेका प्रधानमन्त्री स्वयं नेपाली सेना, नेपाल प्रहरी, सशस्त्र प्रहरी र राष्ट्रिय अनुसन्धानका करिब ३ सय सुरक्षाकर्मीको कडा चौधेराभित्र आफूलाई किन खतरा महशुस गरे होलान ?

करिब एक वर्ष अगाडिदेखि सिंहदरबार नगाई बालुवाटारबाटै शासन चलाइरहेका प्रधानमन्त्रीको यो संकेत आफू वरपरका आपनै वर्गीय सहयोगावाटै मडारिएको कालो बादलप्रति हो कि !

आजभन्दा करिब ७५ वर्ष अगाडि वि.सं. २००२ मद्दिसर १४ गते प्रधानमन्त्री भएका श्री ३ पद्म शमशेर जवाले सुरक्षा खतराकै कारण प्रधानमन्त्रीको अफिसियल निवास सिंहदरबार नसरी बालुवाटार छेउ विशालनगरस्थित आफ्नो विशालनगर दरबारबाटै शासनसत्ता चलाउने गर्थे ।

प्रधानमन्त्री आफूलाई आफै रोलवाला भाइ भतिजावाट असुरक्षित महशुस गर्थे र बेलाव्यत आफू असुरक्षित रहेको भन्दै बक्ने र रुने गर्दथे रे ! एकदिन प्रधानमन्त्रीका हजुरिया जर्नेल कृष्ण शमशेर (शितल निवासका मालिक) जवारा समक्ष उनकै दाजुहरू मोहन शमशेर, बवर शमशेर, बहादुर शमशेर, शंकर शमशेरले भेटेर प्रधानमन्त्री पद्म शमशेरलाई पनि देव शमशेर जसरी राजीनामा दिन दवाव दिएछन् । तर हजुरिया जर्नेल कृष्ण शमशेरले उनीहरूको कुरा मानेनछन् । तब शंकर शमशेर (होटल शंकर रहेका दरबारका मालिक) ले 'त्यसो भए गोली ठोकिदिन्छ' भन्दै फन्किएर निस्किएछन् । त्यसपछि हजुरिया जर्नेल कृष्ण शमशेरले ऐन मौकामा प्रधानमन्त्री पद्म शमशेरलाई भनेछन्, 'महाराज ! सरकार अब दरिलो र शुरो हुँदैन, प्रधानमन्त्रीले जथाभावी बोलिबक्सनु हुँदैन, बोलेपछि सो कुरा पुऱ्याउन सक्नुपर्छ, तसर्थ बोल्दा विचार राखी बोलिबक्सनुपर्छ, मनको कुरा अरूलाई भन्नु हुँदैन, मौका पाए कस्ले सरकारलाई छोडैन ।'

आफै हजुरिया जर्नेलले सुरक्षा सतर्कताको लागि सजग गराउँदा प्रधानमन्त्रीले उल्लो आफूलाई भन्न असुरक्षित महशुस गर्दै आजभन्दा ठिक ७३ वर्ष अगाडि आजकै दिन फागुन १८ गते वि.सं २००४ सालमा आफ्नो उच्च रक्तचापको भारतमा उपचार गराउने भन्दै डेढ करोड रूपैयाँ निकालेर भारतिर लागे ।

भारत जाने तयारीमा आफ्नो विशालनगर दरबारबाट निस्कने बेलामा उनले आफ्ना भाइ-भारदार सबैलाई

यथार्थ अवस्थाको चित्रण गर्दै । प्रधानमन्त्रीले देखाएको आत्मविश्वासले जनता आफूलाई सुरक्षित महशुस गर्ने गर्दैन् । त्यस बिपरित आत्मविश्वास कमजोर देखिँदा जनताले आफूलाई अभ असरक्षित महशुस गर्दैन् । त्यसले देश हाम्रो कमान्डरले देशको वा आफू भित्रको कमजोरी हम्मेसी बाहिर आउन दिईनन् । उहाँहरूले बुझेको हुँच - आफ्नो जुँगा हेरेर जनता मात्र होइन आफू पछाडिका सुरक्षा निकाय अनि

कोइरालाले पूर्व क्षेत्रका नेपाल प्रहरीका डिआइजी गोविन्द कर्म थापालाई सम्बोधन गर्दै भन्नु भएको थियो, 'डिआइजी सा'ब, प्रधानमन्त्री आउने भनेर पूर्व निर्धारित कार्यक्रममा कम्युनिष्टले आक्रमण गर्दै भनेर प्रधानमन्त्रीले कार्यक्रम रद्द गर्ने हो भने, कम्युनिष्टले सुरक्षा थ्रेटले गर्दा आक्रमण हुँच भनेर प्रधानमन्त्री आउन डरायो भनेर प्रचार गरिदिन्छन्, त्यसपछि त्यहाँका हाम्रो कार्यकर्ता अनि तपाइँको सुरक्षा निकाय र अरू कर्मचारी, त्यस्तै जनताको

दिन पनि म जानुपर्छ, र जान्छु बरू सुरक्षा व्यवस्था कसरी मिलाउने त्यसको तयारीमा तपाईंहरू लाग्नुहोस् ।' त्यस मिटिडमा रहेको सबैभन्दा कनिष्ठ सुरक्षा अधिकारी मलाई उहाँको कुराले लामो समयसम्म भक्तिकृत गराएको थियो यसरी निकै ठूलो सुरक्षा थ्रेट छ भन्ने थाहा हुँदाहुँदै पनि सदा भै उही आत्मविश्वास देखाउँदै उहाँ (कोइराला) अहिलेका प्रधानमन्त्रीका गृह क्षेत्र केखा लाग्नु भो, त्यसिहेर अहिलेका

नेपाली सेनाका एक जना क्याप्टेन हन्थे, बाँकी सम्पूर्ण नेपाल प्रहरीले हेर्थ्यो । उहाँ केखा पुनुभएको केही समय पछि तै खबर आयो, 'कार्यक्रम हुँदाहुँदै एमालेका कार्यकर्ताले मञ्चमै आक्रमण गर्दा प्रधानमन्त्रीका अंगरक्षक व्यापार आएका थैरे घाइते भए तर प्रधानमन्त्री सुरक्षित हुनुभयो ।

त्यसव्यत प्रधानमन्त्रीको सुरक्षा व्यवस्था कस्तोसम्म थियो भने, प्रधानमन्त्रीको अंगरक्षक सेनाका क्याप्टेनको दाँत भाँचियो, प्रहरी र कार्यक्रममा आएका थैरे घाइते भए तर प्रधानमन्त्री सुरक्षित हुनुभयो ।

यति हुँदा पनि प्रधानमन्त्री कोइरालाले केही नभए भै गरी आत्मविश्वासका साथ अन्य पूर्व निर्धारित कार्यक्रममा सहभागिता जनाउनुभएको थियो । सरकारको नेतृत्वमा वसेकाले देखाउने आत्मविश्वासले सुरक्षा निकायको मनोबलमा निकै ठूलो प्रभाव पार्दोरहेछ ।

बाँकी चार पृष्ठमा

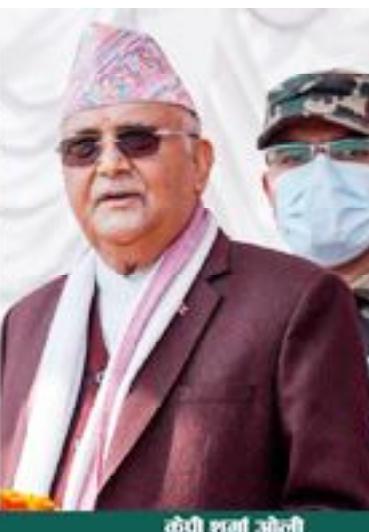
प्रदीप कुमार राणा

जितेन्द्र अचार्य

किशोर बहादुर सिंह

केशव प्रसाद कौरिला

उपस्थितिको उर्दी जारी गरेका थिए । प्रधानमन्त्री दरबारबाट निस्कनु अघि दरबार भित्र शंखध्वनी र रूचावासीको आवाज एकचोटी आउँदा सबै सतर्क भएभ०० ।

प्रधानमन्त्री पद शमशेर टाउकोमा रूद्राक्षको माला र छातीमा भगवान रामको फोटो फ्रेम भुण्डाएर रूदै रूदै निस्किए । पछि खुले अनुसार, उनले छातीमा भगवान रामको फोटो भुन्दूयाउनुको कारण त्यति दवाव दिँदा पनि राजीनामा नदिइक्न भारत जान लागेकोमा मोहन शमशेर गुटले छातीमा गोली नहानोस् भनेर रहेछ ।

नेपाली राजनीतिको इतिहासमा हिजो माथवर सिंह थापा, फत्यजंग शाह, रणोदीप सिंह राणा, देव शमशेरको हविगत सुने-पढेकोले होला सायद प्रधानमन्त्री पद शमशेरले आफूलाई असुरक्षित महशुस गरे ।

प्रधानमन्त्री चन्द्र शमशेरले आजभन्दा ११७ वर्ष अगाडि वि.सं. १९६० सालमा अब हुने प्रधानमन्त्रीले सिंहदरबारमा बस्न पाउनेछन् भनि २ करोडमा बेचेको सिंहदरबारमा कुनै पनि प्रधानमन्त्रीले आफूलाई सुरक्षित ठानेनन् । के त्यसैको निरन्तरता अहिलेका प्रधानमन्त्रीले पनि महशुस गरेका हुन् त ? कि, पद्म शमशेरको हजुरिया जर्नेलले जसरी हालका प्रधानमन्त्रीका वरपरका हजुरियाले त्रास देखाइदिएका छ ? नव त आजभन्दा २६ वर्ष अगाडि सफल ग्रहमन्त्रीको रूपमा आफूलाई स्थापित गरिसकेका र पटक पटक सरकारको नेतृत्व गरेका हालका शक्तिशाली प्रधानमन्त्रीले यस्तो असुरक्षित महशुस गर्नुपर्ने अवस्था कसरी आयो? यो सोचनीय कुरा हो ।

देशका सर्वेसर्वा प्रधानमन्त्रीले बोलेका अनि

महशुस गरेका कुराले देशको

मनोबल कस्तो हुँच ?, त्यसैले जनतामा सुरक्षा व्यवस्था ठिक छ भन्ने देखाउन अनि सुरक्षा निकायलाई प्रधानमन्त्रीले भरोसा गरेको छ, है भन्ने संदेश

प्रधानमन्त्रीको सुरक्षा व्यवस्था जिम्मा लिए जसरी सेनाले अग्रसरता लिदैनथ्यो, सिवाय अंगरक्षको रूपमा प्रधानमन्त्री सवार गाडीमा तत्कालिन शाही

NIHAR Naturals

आयुर्वेदिक ठंडा तैल

नर्याँ

NIHAR Naturals आयुर्वेदिक ठंडा तैल 10 जडी बढियों का द्रव्य ताजागी और सात हर कदम

10 जडी बढियों का द्रव्य ताजागी और सात हर कदम

'आफूलाई सुरक्षित...

अर्को दृष्टान्त सम्फन्चु, विस २०५१ सालको मध्यावधि निर्वाचनमा नेकपा एमालेले संसदमा सबैभन्दा ठूलो दलको रूपमा मसिरमा सरकार गठन गयो। प्रधानमन्त्रीको रूपमा मनमोहन अधिकारी माघमा पूर्व क्षेत्र आउने कार्यक्रम बन्यो। उहाँको सुरक्षा कमान्डरको रूपमा मलाई नै खटाइयो। उहाँको पुर्खौली थलो विराटनगरको एयरपोर्टमा उहाँ चढनु भएको ख्लेन उत्रै गर्दा यता विराटनगर कांग्रेस कार्यकर्ताले भरिएको थियो। उहाँको विरोधमा ठाउँ ठाउँमा ठूला ठूला प्रदर्शन भइरहेका थिए। उहाँ एयरपोर्टमा ओरिनु भयो। सुरक्षा थ्रेटको कारण उहाँलाई कही समय एयरपोर्टको भिआइपी कक्षमा राखेर तत्कालिन परिस्थित बारे विफिड भयो।

जब हामी उहाँलाई गाडीमा राखेर उच्चोग बाणिज्य संघ विराटनगरले राखेको सम्मान कार्यक्रमका लागि कार्यक्रमस्थलतर्फ जाउ थियौ। सबैभन्दा अगाडि ट्राफिक प्रहरीको मोटरसाइकल स्कर्टड, त्यसपछि प्रहरीको गाडी, त्यसपछि प्रधानमन्त्री चढनुभएको राष्ट्रिय भन्डा फरफराएको सिंचाई कार्यालयको गाडीमा प्रधानमन्त्री र उहाँको पछाडि उस्तै गाडीमा म र अन्य ४ जना जुनियर प्रहरी अधिकृत थियौ। प्रदर्शनकारीलाई चक्रमा दिन (भुक्ताउन) को लागि प्रधानमन्त्री र हामी चढने गाडी उस्तै थियो, उहाँले पनि दौरा सरूवाल, हामीले पनि दौरा सुरुवाल, हामीले गर्न दौरा सुरुवाल, त्यसैले लगाएका थियौ, फरक यत्ति थियो कि प्रधानमन्त्री चढनु भएको गाडीमा भन्डा थियो, हामी चढेको गाडीमा भन्डा राख्ने स्ट्राइप मात्रै।

हाम्रो गाडीको पछाडि डिआइजी प्रदिप शमशेर जबरा (पछि आइजीपी) सा'बको गाडी, त्यसपछि अन्य सुरक्षा निकायको गाडीको लस्करा विस्तारे गाडी विराटनगरतर लाग्दै थियो, परिस्थित अनुसार हामी उच्च सतर्कता अपनाउदै थियौ। यस्तै विराटनगरको वरगाढी चोक पुग्ने बेलामा सेटबाट खबर आयो, 'प्रदर्शनकारीले वरगाढी चोक पुरै ढाकेको छ, धेरैजसोको हातमा कालो भन्डासहित बाँसको भाटा लिएर नाराबाजी गर्दैछन्, त्यसैले त्यहाँबाट सवारी पार गराउन निकै गाह्रो छ।'

अब के गर्ने? भिडले बाटो पुरै ढाकेको बेला सवारीको गाडीको रफ्तार सुस्त हुन्छ, त्यस बखत प्रधानमन्त्री सवार गाडीमाथि आक्रमण हुनसक्छ। तब मेरो ध्यान प्रधानमन्त्री चढनु भएको गाडीमा फहराइरहेको भन्डामा पुग्यो, सोचै- हामी चढेको गाडी उस्तै उस्तै भएर प्रदर्शनकारी भुक्तिए पनि गाडीमा फहराइरहेको राष्ट्रिय भन्डाको कारण प्रधानमन्त्री चढनु भएको गाडी चिनिन्छ र सबैको आकोश प्रधानमन्त्री चढनु भएको गाडीमा नै हुनेछ।

मैले सेटबाट प्रधानमन्त्रीको अंगरक्षक शाही नेपाली सेनाका क्याटेनलाई गाडी रोक्न भने,

उहाँले यस्तो अवस्थामा किन गाडी रोक्ने? भनेर मलाई सोध्न भो। मैले 'तुरुन्तै रोक्नुस न' भनेपछि गाडी रोकियो, म ओरिल्एर दौडिडै प्रधानमन्त्री चढनुभएको गाडीमा पुगे र प्रधानमन्त्रीलाई स्थिति बताउदै 'भन्डाको कारणले हजुरको गाडी चिनेर प्रदर्शनकारीले आक्रमण गर्न सक्ने' कुरालाई ध्यानमा राखेर उहाँ चढनु भएको गाडीको राष्ट्रिय भन्डा निकाल अनुमति मार्गे, उहाँले 'मैले के गरेको छु र ? मलाई त्यस्तरी आक्रमण होला?' भनेर उल्टो मलाई नै सोध्न भो।

त्यतिन्जेल सम्ममा के भयो? भन्दै हतारिएर डिआइजी साब अनि जिल्लाका एसपी सा'ब सिडिथो सा'ब पनि आइपुग्न भो, मैले उही कुरा भने। मेरो कुरामा उहाहरुले सहमति जनाउन भो। तर भद्र प्रधानमन्त्री अझै पनि सोध्यै हुनुहुन्यो 'मैले के गरेको छु र ? म माथि त्यस्तरी आक्रोश होला ? तपाइँहरू हुनुहुन्छ त्यस्तो केही 'हुन्दैन' वरू हामी आत्तिएका थियौं, तर उहाँ शान्त अनि कस्तो आत्मविश्वास। हामी सुरक्षाकर्मीप्रति उहाँको कत्रो भरोसा। त्यसपछि उहाँले भन्नुभयो, 'हुन्छ अब जे गर्नुहुन्छ।'

हामीले भन्डा निकालेर सवारी अगाडि बढायौं। सवारी बरगाढी पुग्दा प्रहरी र प्रदर्शनकारीको दोहोरो भिडन्त भइरहेको थियो। हामीले साइड बाइ साइड गर्दै सवारी पार गरायौं, दुवै गाडीमाथि भाटा र ढुंगा प्रहार भयो तर त्यस्तो क्षति केही हुन पाएन।

हामीले पछि आपसमा कुरा गर्यौं, 'प्रधानमन्त्री कति शान्त अनि सुरक्षाकर्मी प्रति कत्रो भरोसा !' तीन दिनसम्म पूर्व क्षेत्रको भ्रमणमा रहँदा उहाँ राजविराज,

धरानलगायतका कार्यक्रममा जानुभयो। ठाउँ ठाउँमा विरोध प्रदर्शन भइरह्यो, आफूमाथि त्यत्रो प्रहार भयो तर कही पनि उहाँ उत्तेजनामा आएको देखिएन। आफ्ना सुरक्षाकर्मीप्रति पूर्ण भरोसा राख्नुभएको थियो। सायद सरकारको नेतृत्वमा बसेका प्रधानमन्त्रीले ख्याल गर्नु भएको थियो होला, आफूले बोलेका कुराले कति फरक पार्छ सुरक्षाकर्मी, कर्मचारी अनि जनतामा भनेर।

अझ त्यसबखत (पछि माओवादी जनयुद्धको उत्कर्षकालमासमत) प्रधानमन्त्रीको सुरक्षाको मुख्य जिम्मेवारी नेपाल प्रहरीले लिएको थियो। जहाँ डिएसपीको कमाण्डमा एक प्लाटुन प्रहरी, शाही नेपाली सेनाको क्याएनेन (थर्ड क्लास अफिसर) को कमान्डमा १ सेक्सन सैनिक र केही राष्ट्रिय अनुसन्धानका गुप्तचर। सम्पूर्ण सुरक्षा व्यवस्था यसैका आधारमा मिलाइएको थियो। अहिलेको जस्तो अग्रवा पछ्यावा त सेरेमोनियल कार्यक्रममा जाँदा मात्र हुन्थ्यो। सुरक्षा थ्रेट बरू त्यसबखत पो थियो।

पछि शान्ति प्रक्रियासँगै पुग्नकमल दाहाल प्रधानमन्त्री हुँदा नेपाली सेनाको फुल कर्नेल (फर्स्ट क्लास अफिसर) को कमान्डमा करिब १ कम्पनी सैनिक, डिएसपीको

कमान्डमा नेपाल प्रहरीको १ कम्पनी प्रहरी अनि इन्स्पेक्टरको कमाण्डमा १ प्लाटुन भन्दा बढी सशस्त्र प्रहरीको टुकडी र राष्ट्रिय अनुसन्धान विभागका गुप्तचरको चौधेरामा प्रधानमन्त्रीले आफूलाई त्यस्तो असुरक्षित महशुश गर्नुपर्ने अवस्था देखिएन।

सुरक्षाकर्मीको यत्रो संख्या भनेको सानोतिनो जिल्लाको सेना र प्रहरीको सम्पूर्ण संख्या बराबर हुन्छ। जसबाट १ लाख भन्दा बढी जनसंख्याको सुरक्षा व्यवस्था मिलाइरहेको हुन्छ।

त्यतिन्जेल सम्ममा के भयो? भन्दै हतारिएर डिआइजी साब अनि जिल्लाका एसपी सा'ब सिडिथो सा'ब पनि आइपुग्न भो, मैले उही कुरा भने। मेरो कुरामा उहाहरुले सहमति जनाउन भो। तर भद्र प्रधानमन्त्री अझै पनि सोध्यै हुनुहुन्यो 'मैले के गरेको छु र ? माथि त्यस्तरी आक्रोश होला ?' जब देशको लागि अहम कुरा हो। जब देशको प्रधानमन्त्रीले आफूलाई सुरक्षित महशुस गरेको हुन्दैन, त्यो देशको सुरक्षा व्यवस्था मात्र होइन सम्पूर्ण व्यवस्थामाथि नै प्रश्न चिन्ह लाग्नसक्छ।

त्यात मात्र होइन दायाँ बायाँ नहेरी सरकार प्रमुखले बोलिदिँदा वरपर सबैतर पर्नसक्ने दुरगामी प्रभावलाई कस्तैले नजरअन्दाज गर्न सकिएन। अरू त अरू स्वयं आफ्नो सुरक्षा खतरा देख्ने प्रधानमन्त्रीले पनि गरेका हुन्नन्। अहिले प्रधानमन्त्रीले 'आफ्नो ज्यान तल माथि हुनसक्ने' कुरा बोल्नुभएमै माथि उल्लेखित तत्कालिन प्रधानमन्त्री गिरिजा प्रसाद कोइराला र मनमोहन अधिकारीले चाहीं सायद फरक तरिकाले सोच्नुभयो होला।

प्रधानमन्त्रीले आफूलाई असुरक्षित महशुस गरेको दाइरेखि तत्कालिन प्रधानमन्त्री गिरिजा प्रसाद कोइराला र मनमोहन अन्य ४ जना जुनियर प्रहरी अधिकृत थियौं। उस्तै विराटनगरको वरगाढी चोक पुग्ने बेलामा सेटबाट खबर आयो, 'प्रदर्शनकारीले वरगाढी चोक पुरै ढाकेको छ, धेरैजसोको हातमा कालो भन्डासहित बाँसको भाटा लिएर नाराबाजी गर्दैछन्, त्यसैले त्यहाँबाट सवारी पार गराउन निकै गाह्रो छ।'

प्रधानमन्त्रीले पछि आफूलाई असुरक्षित महशुस गरेको दाइरेखि तत्कालिन प्रधानमन्त्री गिरिजा प्रसाद कोइराला र मनमोहन अन्य ४ जना जुनियर प्रहरी अधिकृत थियौं। उस्तै विराटनगरको वरगाढी चोक पुग्ने बेलामा सेटबाट खबर आयो, 'प्रदर्शनकारीले वरगाढी चोक पुरै ढाकेको छ, धेरैजसोको हातमा कालो भन्डासहित बाँसको भाटा लिएर नाराबाजी गर्दैछन्, त्यसैले त्यहाँबाट सवारी पार गराउन निकै गाह्रो छ।'

प्रधानमन्त्रीले पछि आफूलाई असुरक्षित महशुस गरेको दाइरेखि तत्कालिन प्रधानमन्त्री गिरिजा प्रसाद कोइराला र मनमोहन अन्य ४ जना जुनियर प्रहरी अधिकृत थियौं। उस्तै विराटनगरको वरगाढी चोक पुग्ने बेलामा सेटबाट खबर आयो, 'प्रदर्शनकारीले वरगाढी चोक पुरै ढाकेको छ, धेरैजसोको हातमा कालो भन्डासहित बाँसको भाटा लिएर नाराबाजी गर्दैछन्, त्यसैले त्यहाँबाट सवारी पार गराउन निकै गाह्रो छ।'

प्रधानमन्त्रीले पछि आफूलाई असुरक्षित महशुस गरेको दाइरेखि तत्कालिन प्रधानमन्त्री गिरिजा प्रसाद कोइराला र मनमोहन अन्य ४ जना जुनियर प्रहरी अधिकृत थियौं। उस्तै विराटनगरको वरगाढी चोक पुग्ने बेलामा सेटबाट खबर आयो, 'प्रदर्शनकारीले वरगाढी चोक पुरै ढाकेको छ, धेरैजसोको हातमा कालो भन्डासहित बाँसको भाटा लिएर नाराबाजी गर्दैछन्, त्यसैले त्यहाँबाट सवारी पार गराउन निकै गाह्रो छ।'

प्रधानमन्त्रीले पछि आफूलाई असुरक्षित महशुस गरेको दाइरेखि तत्कालिन प्रधानमन्त्री गिरिजा प्रसाद कोइराला र मनमोहन अन्य ४ जना जुनियर प्रहरी अधिकृत थियौं। उस्तै विराटनगरको वरगाढी चोक पुग्ने बेलामा सेटबाट खबर आयो, 'प्रदर्शनकारीले वरगाढी चोक पुरै ढाकेको छ, धेरैजसोको हातमा कालो भन्डासहित बाँस

डाका र जालसाज मुद्रामा ५६ वर्षअधि फरार प्रतिवादी पक्काउ

राजविराज/५६ वर्ष
अधि डाका र जालसाज मुद्रामा
फरार एक प्रतिवादीलाई
प्रहरीले पक्काउ गरि कैद
भुक्तानका लागि अदालतले
कारागार चलान गरेको छ।
पक्काउ पर्नेमा महादेवा
गाउँपालिका वडा नं. १ बस्ते

७६ वर्षिय श्रीलाल यादव रहेका
छन्।
घरमै लुकीबसेको
अवस्थामा यादवलाई गत
आइतबार प्रहरीले सप्तरी
जिल्ला अदालतमा उपस्थिति
गराएको थियो।
अदालतको आदेशले सोही

दिन कैद भुक्तानका लागि
राजविराज कारागार चलान
गरिएको डिएसपी भुवनेश्वर
साहले जानकारी दिए।
सप्तरी जिल्ला अदालतले
२०२१ साल जेठ १९ गते
जालसाज मुद्रामा ६ महिना
तथा २०२३ साल भदौ ३ गते

डाका मुद्रामा उनलाई १० वर्ष
कैद सजाय फैसला गरेको
थियो।
फैसला लगाई फरार रहेका
यादवलाई ५६ वर्षपछि घरमै
लुकीबसेको अवस्थामा पक्काउ
गरेको जिल्ला प्रहरी कार्यालय
सप्तरीले जनाएको छ।

आइएमई संचालक ...

रहेको सबै सम्पति समेत गोप्य
ढंगले बिक्रि गरि आइएमईबाट
विदेशका विभिन्न स्थानबाट
पठाइएका रकम पनि हिनामिना
गरेर फरार भएको र यसबाटे
गहिरो अनुसन्धान भइरहेको
प्रहरीको भानाई छ।

अनुसन्धानको क्रममा
विदेशबाट पठाएको रकम
आफ्नतले लिन जाँदा तिन दिन
अधि कतिपयसँग भुक्तानी लिएको
रसिदमा सही छाप गराएको
पाइएको छ।

पीडित मध्येका विष्णुपुर
गाउँपालिका ७ का विन्देश्वर
मण्डलले मलेशियाबाट छोरा
प्रमोदले २ लाख १८ हजार रुपैया
पठाएको सुनाए। उनले रकम
भुक्तानी लिन आउँदा कागजमा
पहिले नै सही गराएपनि दुई
दिनपछि आउन भन्दै भुक्तानी
नदिएको गुनासो पोखे।

त्यस्तै डाकनेश्वरी
नगरपालिका २ की लालो खतुनले
बहिनीको विवाहका लागि छोराले

कतारबाट आफ्नो नाममा
पठाएको ९ लाख रुपैया एक साता
अधि नै भुक्तानी लिन आएकोमा
विवाहको बेलामा लैजानु होला,
पैसा यही सुरक्षित रहन्छ भन्दै
दाजुभाईले आलटाल गरेका थिए।
उनी पनि बुधबार रकम लिन
आएपछि अफिस नै बन्द रहेको
देखेपछि प्रहरी कहा पुरोकी थिइन्।

यस्तै महादेवा गाउँपालिका
२ का बिनोद मण्डल, श्यामादेवी
मण्डल, विष्णुपुर गाउँपालिकाका
रामप्रित यादव, राजगढ
गाउँपालिकाका दिनेश मण्डल,
राजविराज ७ का श्वेत दास,
डाकनेश्वर नगरपालिका ५ का
महेश महतो, सत्रुहन मण्डल
लगायतका गरि २ करोड भन्दै
बढी रकम भुक्तानी नपाएको भन्दै
बुधबार प्रहरीमा उजुरी दिएका
छन्।

जग्गा कारोबारी समेत रहेका
आइएमई संचालक दुवै दाजुभाईले
प्रयोग गर्ने मोबाइल नं.
९८१५७५००११ र
९८१५७५४५३५ लगातार स्विच
अफ रहेको छ।

राष्ट्रिय महिला ...

पत्रकार सम्मेलनमा
भारोतोलन संघका केन्द्रिय अध्यक्ष
रामकृष्ण श्रेष्ठ महासचिव तिलक
बहादुर राउत, संघका सल्लाहकार
सूर्यनाथ यादव जिल्ला खेलकुद
विकास समितिका कार्यालय प्रमुख
दिनेश भुजेल लगायतले पनि
प्रतियोगिताबारे आवश्यक
जानकारी गराएका थिए।

त्यस्तै १८ लाख रुपैयाँ खर्च
हुने अनुमान गरिएको
प्रतियोगिताका लागी जिल्ला संघकै
पहलमा स्थानियतह र विभिन्न संघ
संस्था, व्यक्तिबाट उक्त सहयोग
रकम जुटाईने हुस्जनाइएको छ।

प्रतियोगिताका विजेता
खेलाडीलाई कप, मेडल,
कदरपत्रका साथै उत्कृष्ट
खेलाडीको चयन गरी नगद
पुरस्कार दिने तय भएको समेत
जानकारी गराइएको छ।

नरन्तरको संघर्षबाट पनि आफ्ना
गुनासा सुनुवाइ नभएपछि उनीहरु
हुन्। स्वास्थ्य खबरबाट

पनि निरास भएर पलायनको
मानसिकतामा पुरोका छन्।

प्रत्येक वर्ष ठूलो संख्यामा
उत्पादन हुने नर्सिङ जनशक्ति पनि
न्यून तलब, न्यून सेवा-सुविधा र
सरकारी सेवामा थोरै जनशक्ति माग
हुँदा विदेश पलायन भइरहेका छन्।

सरकारका नीति तथा
कार्यक्रमले दक्ष जनशक्तिलाई
आफ्नो देशमा सेवा गर्न आकर्षण
कर्शन गर्न नसकेको कारण नै ठूलो
मात्रा दक्ष जनशक्ति पलायन
भइरहेको कुरालाई नकारन सकिदैन।
त्यसैले भन्न सकिन्छ कि, यो देशका
अधिकांश स्वास्थ्यकर्मीको मनोबल
गिरेको छ, पेसागत वितृष्णा जारेको
र नकारात्मक मनोवैज्ञानिक असर
पुरोको देखिन्छ।

कहिले स्वास्थ्यकर्मी बीचको द्वन्द्व
त कहिले राज्यले स्वास्थ्यकर्मीमाथि गरेको
अवमूल्यन। यस्तो अवस्थामा हामीले
खोजेको दिगो विकास लक्ष्य हासिल गर्न
र विगतका उपलब्धिलाई संस्थागत गर्दै
देशलाई समृद्धिको बाटोमा अधि बढाउन
सकिएला त? सबैले आमसमीक्षा गर्न
जस्ती छ। भुल जनस्वास्थ्य निरीक्षक
हुन्। स्वास्थ्य खबरबाट

मत्स्य कृषकहरुका लागि जानकारी

पोखरीको तयारी

पोखरी सुकाउने वा पानी सुकाउन नसके वा पानीको स्रोत नभएको पोखरी भए त्यसमा पुराना र जंगली माछाहरु जाल तानेर निर्मल पार्ने वा एमोनियम सल्फेट र चुनको मिश्रण १:५ को अनुपातमा एक कदा जलाशयको लागि एमोनियम सल्फेट ३:७५ के.जी र घर पोल्ने चुना १८:७५ के.जी.मिलाएर छ्वेरे जंगली माछा मार्ने। पोखरीको डिल र साईडमा भएका भारपात हटाउने। आवश्यकता अनुसार मर्मत सम्भार गर्ने।

घर पोतने चुना :१०-१५ के. जी. चुनाप्रति कदाका दरले चारै तिर छर्ने।

मल: गोवर मल १०० के. जी. प्रति कदा शुरुमा र त्यसपछि हरेक हप्तामा १५ के. जी. प्रति कदाका दरले प्रयोग गर्ने तर नयाँ
पोखरीको लागि १५० देखि ३०० के.जी. पाकेको गोवर मल प्रयोग गर्ने वा १.७ के.जी.डि. ए.पी. र १ के.जी. यूरियाप्रति कदा दरले
प्रत्येक १५ दिनमा प्रयोग गर्ने। उपयुक्त डोज पानीको मलिलोपनमा भर पर्दै। कम्तिमा १.५ मि. पानी राख्ने (प्रवेशद्वारामा जाली
राख्ने)।

माछा भुरा फिरांलिङ्गलको स्टोकिङ ५-६ दिन पछि १००० देखि १५०० गोटा प्रति कदाको दरले स्टक गरिन्छ। तर पालन
प्रविधि अनुसार स्टोकिङ डेन्सिटी फरक पर्न सक्छ।

स्टोकिङ प्रतिशत

सि. नं.	माछाको नाम	स्टोकिङ डेन्सिटी_१ प्रतिशत	स्टोकिङ डेन्सिटी_२	स्टोकिङ डेन्सिटी_३	स्टोकिङ डेन्सिटी_४
१	कमनकार्प	२५	२०	४०	२०
२	सिल्भर कार्प	३५	४०	२५	२०
३	विगहेड कार्प	१०	२०	१५	४०
४	ग्रास कार्प	५	१०	१०	१०
५	रह	१५			१०
६	नैनि	१०	१०	१०	
७	भाकुर				

माछाको आहार विहार

माछाको नाम	आहाराको क्षेत्र	आहारा
भाकुर	पानीको माथिल्लो भाग देखीमध्य भाग	जुप्लाक्टन
रह	पानीको मध्य भागदेखी पिंध सम्म	डैट्रिटस, दाना
नैनि	पानीको पिंधभागमा	सर्वाहारी दाना
सिल्भर कार्प	पानीको माथिल्लो भाग	फाईटोप्लाटन
विगहेड कार्प	पानीको माथिल्लो भागदेखी मध्यभाग सम्म	जुप्लाक्टन
ग्रास कार्प	पानीको जुन सुकै भागमा	धाँस, दाना
कमनकार्प	पानीको पिंधभागमा	सर्वाहारी दाना

प्रयोग :

पेलेट दाना माछाको शारिरीक तौलको ५ प्रतिशतको दरले दिने (शुरुमा ५ देखि १० प्रतिशत शारिरीक तौलको र ठूलो
माछाको हकमा १ देखि ३ प्रतिशत शारिरीक तौलको वा ग्रास कार्प ५० ग्रामभन्दा ठूला शारिरीक तौलको २० देखि ३० प्रतिशतसम्म

धाँस खान्छ, त्यही अनुपातमा धाँस हाल्ने

वा

लागु औषधसहित तीन पकाउ

राजविराज/सप्तरी प्रहरीले प्रतिवन्धीत लागु औषधसहित तीन जनालाई पकाउ गरेको छ।

जिल्लाको सप्तरीको शी नगरपालिका वडा नं. ७ बनिगाउ वस्ने २३ वर्षीय सरोज यादव, अर्नासाईर कृष्णसवरण गाउँपालिका वडा नं. ६ बस्ने २३ वर्षीय सुनिल बोहरा र उदयपुर चौदृणी नगरपालिका वडा न. ९ बस्ने २२ वर्षीय सरोज भण्डारी पकाउ गरेको हो।

प्रहरीले यादवलाई सीमावर्ती भारतीय बजारबाट फर्कदै गरेका यादवलाई जिल्लाको हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका वडा नं. १४ स्थित मल्हनिया चौक नजिकै

जबरजस्तीकरणी मुद्दाका फरार अभियुक्त पकाउपछि कारागार चलान्

राजविराज/प्रहरीले जबरजस्तीकरणी मुद्दाका एक फरार अभियुक्तलाई पकाउ गरी पूर्णक्षका लागि कारागार चलान गरेको छ।

पकाउ पर्नेमा सप्तरीको खडक नगरपालिका वडा न. ७

शंका लागि चेकजाँच गर्ने क्रममा निजको साथबाट लिजेसिस २६ थान, डाइजेल्याब ९ थान, डाइजेपाम ८ थान, फेनारग्रन २७ गरि ८० थान लागु औषध बरामद गरेको प्रहरीले जनाएको छ।

यस्तै बोहरा र भण्डारीलाई विशेष सूचनाको आधारमा प्रहरीले उनीहरुलाई तिलाठी कोइलाडी गाउँपालिका वडा न. ५ स्थित कुनौली ईनरुव सडक खण्डबाट पकाउ गरेको हो।

पश्चिमबाट पुर्व तरफ आउदै गरेको स.११ प २७४२ नम्बरको मोटरसाईकलमा जाँदै गरेको अवस्थामा पछाडी सबार सरोज

का २५ वर्षीया मो. समरदिन मियाँ रहेका छन्।

मियाँले राजविराज १९ की २१ वर्षीया युवतीलाई फागुन १० गते

जबरजस्तीकरणी गरि फरार रहेको प्रहरीले जनाएको छ।

भण्डारीसँग सो लागु औषध बरामद भएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीले जनाएको छ।

उनीहरुका साथबाट नाइट्रोमेट १० लेखिएको ट्याबलेट थान ३०, डाइजेपाल लेखिएको ३ एम्पुल, फेनाग्रन लेखीएको ३ एम्पुल, लुपेजेसिक लेखीएको एम्पुल ३ थान, सिरिन्च ३ थान र स.११ प.२७४२ नम्बरको मोटरसाईकल समेत बरामद भएको प्रहरीले जनाएको छ।

प्रहरीले पकाउ परेका तीनै जनालाई सप्तरी जिल्ला अदालतबाट म्याद थप भई गराई थप अनुसन्धान कार्य अगाडी बढाएको प्रहरीले जनाएको छ।

प्रहरीले यादवलाई सीमावर्ती

भारतीय बजारबाट फर्कदै गरेका यादवलाई जिल्लाको हनुमाननगर कंकालिनी नगरपालिका वडा नं.

१४ स्थित मल्हनिया चौक नजिकै

का २५ वर्षीया मो. समरदिन मियाँ रहेका छन्।

मियाँले राजविराज १९ की २१ वर्षीया युवतीलाई फागुन १० गते

जबरजस्तीकरणी गरि फरार रहेको प्रहरीले जनाएको छ।

फरार रहेका समर्दिनलाई

प्रहरीले बुधबार पकाउ गरि सप्तरी जिल्ला अदालतमा

उपस्थित गराई शुक्रबार

पूर्णक्षको लागी कारागार चलान

गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय

सप्तरीले जनाएको छ।

फरार रहेका समर्दिनलाई प्रहरीले बुधबार पकाउ गरि सप्तरी जिल्ला अदालतमा उपस्थित गराई शुक्रबार पूर्णक्षको लागी कारागार चलान गरिएको जिल्ला प्रहरी कार्यालय सप्तरीले जनाएको छ।

उनका अनुसार फागुन २३ र २४ गते छिन्नमस्ता

गाँउपालिका, राजगढ

गाँउपालिका, बलान विहुल

गाँउपालिका, विष्णुपुर

गाँउपालिका, डाक्नेश्वरी

नगरपालिका, बोदेवरसाईन

नगरपालिका, खडक

बलात्कार घटनाका फरार आरोपित पकाउ

राजविराज/बलात्कार घटनाका फरार आरोपित सप्तरीको खडक नगरपालिका ७ कल्याणपुरका २५ वर्षीय एक युवकलाई प्रहरीले पकाउ गरेको छ।

एक वर्षअघि २१ वर्षीया युवतीलाई बलात्कार गरेको आरोपमा फरार उनलाई इलाका

प्रहरी कार्यालय कल्याणपुरले पकाउ गरेको हो।

उनीमाथि आवश्यक कारबाही प्रक्रिया अगाडि बढाइएको जिल्ला प्रहरी कार्यालयका प्रहरी नायब उपरीक्षक भुवनेश्वरप्रसाद साहले जानकारी दिएका छन्।

आमासँगै जिल्ला प्रहरी

कार्यालय पुग्नुभएकी पीडितले दिएको उजूरी जिल्ला प्रहरी कार्यालयले गत माघ ९ गते दर्ता गरेको थियो। खडक-६ स्थित पूर्वपश्चिम राजमार्गमा रहेको आँपका बर्गैचामा विस २०७६ फागुन १० गते आरोपितले बलात्कार गरेको पीडितले बताए।

सूचना

हाल कोरोना भाइरस संक्रमणीय बढाबान्दीको समयमा सञ्चारक्षेत्रमा संलग्न बाहेकका व्यक्तिहरूले सञ्चार क्षेत्रको हवाला दिँदै सञ्चारमाध्यम तथा सामाजिक सञ्जालमा आफवाहपूर्ण विषय सम्प्रेषण गर्ने, अनधिकृत रूपमा परिचय-पत्र, पोशाक सवारी साधनको प्रयोग गर्ने र सामाजिक मर्यादा विपरितका क्रियाकलाप गरेको गुनासो आएको हुँदा कोहि कसैले पनि गैर कानूनी क्रियाकलाप नगर्नु हुन अनुरोध छ। यदि यस्तो भएको पाईएमा कानूनबमोजिम कारबाही हुने व्यहोरा सूचित गरिन्छ।

नेपाल सरकार
सञ्चार तथा सूचना प्रविधि मन्त्रालय
सूचना तथा प्रसारण विभाग

देश विदेशबाट पठाइएको रकम

तुरुन्त भुक्तानी लिनका लागि

सम्भन्नुहोस्।

नेपाल सहकारी संस्था लि.

राजविराज ४, फोन नं. ०३१-५२१०९६

प्रकाशक : श्रीमती सुमित्रा गुप्ता, सम्पादक : अनिलकुमार अनल (९८४२८४४९१७), सह-सम्पादक : नवीनकुमार गुप्ता (९८५२८२०५८४, ९८०३२८९१५), लेआउट : संजय शेखर, मुद्रण : न्यू नवीन प्रेस, राजविराज, फोन : ०३१-५२०७६८ (कार्यालय), ईमेल : saptahiknain@gmail.com, वेबसाइट : rajbirajdainik.com.np

दुई चरणमा सप्तरीका जेष्ठ नागरिकलाई कोभिड १९ बिरुद्धको खोप

राजविराज/दोस्रो चरणको कोभिड १९ रोग विरुद्धको खोप सप्तरीका जेष्ठ नागरिकलाई लगाउने भएको छ।

स्वास्थ्य कार्यालय चरणको कोभिड १९ रोग विरुद्धको खोप सप्तरीका जेष्ठ नागरिकलाई लगाउने भएको छ।

स्वास्थ्य कार्यालय चरणको कोभिड १९ रोग विरुद्धको खोप सप्तरीका जेष्ठ नागरिकलाई लगाउने भएको छ।

दुई चरणमा गरी जिल्लाको एक सय ६४ वटै वडाहरुबाट ६५ वर्ष भन्दा वार्षिका करिब ३१ हजार ४ सय ४२ जना जेष्ठ नागरिकहरुलाई खोप

लगाउने कार्य सुरु हुने

स्वास्थ्य कार्यालय सप्तरीका

प्रमुख दुनियाला यादवे

जानकारी दिएका छन्।

उनका अनुसार फागुन २३ र २४ गते छिन्नमस्ता गाँउपालिका, राजगढ

गाँउपालिका, बलान विहुल

गाँउपालिका, विष्णुपुर

गाँउपालिका, डाक्नेश्वरी

नगरपालिका, बोदेवरसाईन

नगरपालिका, खडक

नगरपालिका, सुरुंगा नगरपालिका र शम्भुनाथ नगरपालिकामा जेष्ठ नागरिकहरुलाई खोपित गरिने भएको छ।

त्यस्तै फागुन २८ र २९ गते राजविराज नगरपालिका, हनुमाननगर कंकालनी

नगरपालिका, कन्चनरुप

नगरपालिका, सप्तरीका

नगरपालिका, अग्निसाइर

कृष्णसवरन गाँउपालिका,

महदेवा गाँउपालिका, तिरहुत

कोइलाडी गाँउपालिका, तिलाठी

कोइलाडी गाँउपालिकामा

खोप लगाइदै छ।

यस्तै महामारीको बेला

अग्रपतिमा रहेकाहरु